Liikenne- ja viestintävaliokunta
Eduskunta
liv@eduskunta.fi

LAUSUNTO KOSKIEN VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄÄ EDUSKUNNALLE U 39/2017 vp

Autoliikenteen Työnantajaliitto ry haluaa kunnioittavasti esittää lausuntonaan valtioneuvoston kirjelmän U 39/2017 vp osalta seuraavaa:

Valtioneuvoston kirjelmä U 39/2017 vp koskee Euroopan komission 31.5.2017 julkaiseman ns. Liikkuvuuspaketin ajo- ja lepoaika-asetuksen 561/2006/EY ja ajopiirturiasetuksen 165/2014/EU muutosehdotuksia. Kirjelmässä esitetyt valtioneuvoston kannat edustavat sinällään myös Autoliikenteen Työnantajaliitto ry:n näkemyksiä. Haluamme kiinnittää muutamaan kirjelmässä esitettyyn kantaan valiokunnan erityistä lisähuomiota:

1. Viikkolevon lyhennyksen korvaaminen (artikla 8)

Komission ehdotuksessa lyhennetyn viikkolevon korvaamista tiukennettaisiin nykyisestä. Lyhennys tulisi korvata yhdistämällä vastaava vapaa-aika vähintään 45 tunnin lepoajan yhteyteen ennen lyhennysviikkoa seuraavan kolmannen viikon loppua. Nykyisin lyhennystä vastaava vapaa-aika voidaan yhdistää vähintään yhdeksän tunnin pituiseen lepoaikaan.

Viikkolevon lyhennyksen antaminen yhtämittaisena vähintään 45 tunnin lepoajan yhteydessä haittaisi merkittävästi suomalaisten kuljetusyritysten toimintaa nimenomaan kotimaan liikenteessä. Suomen tulisi asettaa selkeäksi tavoitteeksi viikkolevon lyhennyksen antamista koskevan nykyisen säännöksen säilyttäminen, eli lyhennyksen antaminen vähintään yhdeksän tunnin lepoajan yhteydessä. Pyrkimykset viikkolevon ajoneuvossa viettämisen rajoittamiseen ja mahdollisimman usean viikkolevon viettämiseen kotona tulevat varmistetuksi jo 8 artiklan uusia kohtia 8a ja 8 b koskevilla ehdotuksilla.

2. Viikkolevon viettäminen junassa tai laivassa (artikla 9)

Komission ehdotuksessa lepoajan viettämismahdollisuutta junassa tai laivassa ja sen keskeyttämisoikeutta esimerkiksi laivasta poisajamista varten laajennettaisiin nykyisestä säännöllisestä vuorokautisesta lepoajasta koskemaan myös lyhennettyä viikkolepoa.

Muutos olisi erittäin hyvä ja se helpottaisi niitä suomalaisten kuljetusyritysten Suomesta Keski- ja Etelä-Eurooppaan suuntautuvia ulkomaankuljetuksia, joissa kuljettaja matkustaa matkan alussa ja/tai lopussa ajoneuvon kanssa laivalla yhtämittaisesti yli 24 tuntia.

3. Poikkeustilanteet (artikla 12)

Komissio on ehdottanut nykyiseen poikkeustilanteita koskevaan 12 artiklaan lisättäväksi uutta poikkeussäännöstä, jonka mukaan kuljettaja voisi siirtää, liikenneturvallisuutta vaarantamatta, vuorokausilevon ja viikkolevon aloitusta myöhäisemmäksi päästäkseen asianmukaiseen majoituspaikkaan. Tämä ei saisi kuitenkaan johtaa päivittäisen tai viikottaisen enimmäisajoajan ylitykseen taikka lepoaikojen lyhentymiseen.

Ehdotuksen tarkoitus on hyvä: varmistaa kuljettajalle muuttuvissakin liikenneolosuhteissa mahdollisuus päästä kotiin viettämään lepoaikansa. Toteutus on kuitenkin jäänyt vaillinaiseksi. Jotta poikkeussäännöksellä olisi käytännössä merkitystä, vuorokautista ajoaikaa tulisi voida pidentää komission esittämissä tilanteissa ilman, että viikottaisia enimmäisajoaikoja pidennettäisiin. Tällöin vältettäisiin Suomessakin tilanteet, joissa kuljettaja joutuu asetuksen mukaan viettämään esimerkiksi 45 tunnin viikkoleponsa alle tunninkin ajomatkan päässä kotoaan. Asetuksen 9(2) artikla kun kieltää kuljettajaa siirtymästä vähimmäislepoaikojensa aikana asemapaikkakunnalleen tai kotiinsa myös toisen kyydissä matkustaen kaikilla muilla kulkuvälineillä kuin lautalla ja junalla.

4. Tauon jakaminen (artikla 7)

Komission ehdotus ei valitettavasti sisällä käytännön kuljetustyön kannalta tarvittavia joustomahdollisuuksia, joiden käyttäminen ei vaarantaisi liikenneturvallisuutta ja työntekijöiden työolosuhteita. Valtioneuvoston kirjelmässä on tällaisista muutostarpeista nostettu oikeutetusti esiin kaksi: edellisessä 3. kohdassa mainittu vuorokautisen ajoajan pidentämismahdollisuus ja tauon osittaminen.

Nykyisin 4,5 tunnin ajoaikaa kohden pidettävän 45 minuutin tauon voi pitää joko yhtämittaisesti tai kahdessa osassa, jolloin ensimmäisen osan on oltava vähintään 15 minuuttia ja toisen osan 30 minuuttia. Aiemman, 10.4.2007 saakka voimassa olleen ajo- ja lepoaikaasetuksen 3820/85/ETY mukaan 45 minuutin tauon sai jakaa enintään kolmeen osaan, joista kunkin pituus oli vähintään 15 minuuttia. Tämä tauon kolmeen osaan jakamismahdollisuus on edelleen voimassa Suomessa asetuksen poikkeusmahdollisuuden perusteella aikataulutetussa linjaliikenteessä harvaan asutuilla alueilla (alle 5 asukasta/m^2).

Suomen tulisi vaikuttaa siihen, että asetuksen 7 artiklassa sallittaisiin 45 minuutin tauon jakaminen kolmeen, vähintään 15 minuutin pituiseen osaan. Se antaisi paremmat mahdollisuudet rytmittää tauot työhön ja kuljettajan jaksamiseen sekä taukopaikkoihin sopivammiksi.

Helsingissä 11. päivänä syyskuuta 2017

AUTOLIIKENTEEN TYÖNANTAJALIITTO RY

Mari Vasarainen
toimitusjohtaja